

CHI C BÌNH TRÀ S T VÒI

TRÊN NHÀ TH Y T ĐÀ L T

*(trích trong N C M LANH LÙNG
t p ghi Huy Ph ng -2002)*

Th sáu tu n tr c, lúc m t tr i ch a m c, tôi có vi c ph i đi qua thành ph Orange. Hai d y ph nh n m d c theo con đ ng Glassell có nh ng cây c th lá b t đ u ng vàng. G n m t công viên nh , trên b h e, có m t quán cà phê che dù, m c đ u tr i l nh, có nh ng đôi v ch ng già c quàng khăn m đang ng i tr c ly cà phê bu i sáng. Tr i s ng mù làm nh ng ng n đèn đ ng càng thêm h o. Nh ng ngôi nhà g , nh ng cây thông m nh t l n trong s ng.

Giá mà tôi có thể đứng lên, vào quán cà phê, cầm chiếc áo choàng phở sáng, gọi một ly cà phê ấm nóng, trên tay một điếu thuốc ... Nhưng nghĩ đến tách cà phê lạnh lẽo và chạnh lòng nghĩ đến mình là một khách tha hương, bỗng đứng tôi thấy một chút hèn nhút. Tôi lái xe chậm rãi và nghĩ đến một thành phố trong dĩ vãng. Thành phố này và buổi sáng sáng mù làm cho tôi nhớ đến Đà Lạt.

Tôi vẫn nhớ đến tháp chuông Nhà Thờ Con Gà nổi lên trong sáng mù Đà Lạt. Tôi vẫn nhớ tiếng chuông leng keng của những chiếc xe ngựa quanh hồ Xuân Hương. Tôi vẫn nhớ đến đôi má hồng đỏ của những thiêu nữ Đà Lạt cũng như Đà Lạt với những vườn hoa hồng, hoa mận, hoa đào và những chùm hoa mimosa bên đường. Tôi vẫn nhớ đến Đà Lạt với mùa phơn thông vàng. Đà Lạt tĩnh mịch, êm dịu như chốn thiên đường. Đà Lạt đẹp cao, đẹp ngút ngàn một tiếng xe qua cũng làm phá vỡ sự yên lặng của một buổi chiều.

Tôi yêu sự náo nhiệt náo nhậy của Sài Gòn những khi bước xuống phi trường Liên Khương, bỗng đứng tôi thấy mình như bước qua một thế giới khác. Sự yên lặng, thoáng khí và một chút hèn nhút cùng với mùi của cây khi nhìn cho lòng tôi nhớ đến quê hương.

Đà Lạt là một thành phố giàu có. Tiềm năng và Đà Lạt quá Đà Lạt như một cô thiếu nữ sang trọng sống trong ngôi biệt thự phố đầy hoa hồng. Phấn chẳng nỡ u Đà Lạt nghèo đói, thì tàn thì Đà Lạt không còn gì là thế mạnh, không còn đẹp nữa.

Tôi trở lại Đà Lạt vào đầu mùa mưa năm 1988. Đà Lạt giờ này chạnh lòng còn thân quen, chạnh lòng còn buồn. Chờ nhân của những căn biệt thự trên đồi, chờ nhân của những tòa nhà tráng lệ đã đi xa rồi. Những khu vườn hoa hồng chạnh lòng còn ai săn sóc, phấn chẳng những cánh hoa thơm sắc đã rụng đầy cây hồng chạnh lòng lá và gai. Những bãi cỏ đã được cày cuốc lên đồi lại thêm một ít diện tích cho rau cải, tiếng ồn ào với một vài kho nhốt thú y mà ngỡ như ta có thể làm giàu cho đất nước. Rau cải có thể ăn, đường sá đi lại đã không bằng gài bằng đường ô tô và xăng cũng không có, xe không thể ăn được nữa thì rau cải đi khắp nơi.

Đà Lạt chạnh lòng đã nghèo đi về tài nguyên và đã nghèo đi về màu sắc. Chờ Hòa Bình ngày nay ít có màu tươi sáng của những tà áo Sài Gòn, Nha Trang ghé lại. Những màu áo len cùng với đôi má đỏ hồng hoa đào ngày trước tiếng chạnh lòng như tiếng chuông.

Đà Lạt với những chàng trai Võ Bông, Chiến Tranh Chính trị với những cô gái Đồi Hồ C Kinh

Doanh. Đà Lạt với những chàng thi u niên Yersin và những cô gái Couvent des Oiseaux. Đà Lạt với những mảnh tình sến bên Hồ Than Thở mà đâu nghe tiếng gió thổi dài trên đỉnh thông già. Tiếng thác Gu-Ga với những mảnh đất nức nở bật chộp mảnh thay đổi dẫu những giòong suối kia. Cái vô tình của thời vụt làm buồn thêm lòng người ở trên Đà Lạt.

Đông trên lầu khách sạn Ngọc Lan nhìn về phía Nhà Thờ, mây với những tầng trời với những xanh, nhìn về Hồ Xuân Hương với những bóng nước in mây trời, nhà thờ y tờ chói sáng trên mặt hồ. Những nhìn về phía khu Hòa Bình, hình ảnh những màu sắc ngày xưa cùng những bóng người đã thay đổi. Có lẽ những nhũn nhũn màu xám lúc của những buổi trở về cùng với những chiếc nón cũ, những chiếc áo trên thềm sân qua những năm trở về, giờ đây đã tràn đầy trên thành phố hoa hồng ngày nào. Tôi nghe tiếng nói hình ảnh đã đổi khác. Ngày xưa Đà Lạt là đất cao nguyên của người dân thi u sến, sau đó Đà Lạt tràn ngập giờ người Huế theo vua Nguyễn lên Hoàng Triều Cờng Thờ thờ lập một đất khi dân cư chính, phần đông là lính người lâm quân của Bộ Long, mặt đất khác phần về trong các dinh của Hoàng Đế. Mặt phần dân cư Đà Lạt pha lẫn Bình Định, Khánh Hòa, Phú Yên ...

Quả thật Đà Lạt chẳng còn ai. Ngày xưa bên bè phần đông phần về trong các quân trường, các quan quân sến, các đờn hạc, các trường trung học. Lập lập về Đà Lạt ra đi đã nhũn. Những gia đình lập nghiệp ở Đà Lạt đã lâu cũng đã về với các miền xuôi miền biển những năm 80 để tìm mặt con đường sống. Có thể tìm lại cũng chẳng thấy được mặt người quen.

Giờ đây ở Đà Lạt tôi chỉ còn có hai người quen. Đó là hai người cháu lập tu ở trung học để nhũn lập ngày đất nước tan hoang, ngày nay hai anh em đều làm bác sĩ ở bệnh viện tỉnh. Buổi chiều họ đạp xe đạp về bệnh viện, qua chợ mua bó rau với vài quả nhà khám bệnh chính thức cho mặt vài bệnh nhân nghèo để có tiền trả tiền nhà và dành dụm về quê thăm bố mẹ. Cô cháu cũng đã gả ba người, khi tôi hỏi đến chuyện về chăng, cô thành thật nói:

- Chú nghĩ coi, cháu tìm đâu ra mặt người ở chăng trong cái đám ở đây, khi cháu là mặt bác sĩ. Toàn đui què mặt sứt cổ. Thôi cháu đành ở già thôi.

Buổi tối ở Đà Lạt lành lành, có hơi sảng làm người ta nghĩ đến chuyện đi uống mặt tách cà phê nóng. Đành phần uống nhà thờ y tờ rồi mà trở về kia những người ghé qua Đà Lạt không thể bỏ qua. Người ở đó, bên mặt vài người bạn hay với người yêu, uống mặt tách cà phê hay mặt tách trà nóng, nhìn ra mặt hồ trong đêm tối, tiếng nhạc không có gì thú vị bằng. Khách trường người ở những quán cà phê Sài Gòn, ở Brodard hay ở Givral, ở mảnh những tiếng xe trên đường qua lại, dẫu có người mặt vài giây phút ở đây, trên nhà thờ y tờ giờ của hồ Xuân Hương, để

thờ y lòng mình yên tĩnh, thờ thái hờn.

Hờ Xuân Hờng, quờ là ai đó đã chờ i chờ đem chờ Xuân Hờng đờ t tên cho Hờ, đờ ngờ i ta hay nhờ c đờ n ngờ i nờ sĩ hay mờ, tình quờ này mờ i lờ n nói đờ n Đà Lạt, mờ c dù Đà Lạt chờ ng có gì khi n ta liên tờ ng đờ n nhà thờ này.

Trong khi chờ cà phê, ngờ i “nờ mờ u đờ ch quờ c doanh” đem ra mờ t bình trà và hai chiờ c tách đờ xuờ ng bàn. Tôi đang lờ mờ mãi nhìn qua phía bên kia hờ, tiờ ng đờ ng làm tôi quay lờ i. Bờ n i, trên mờ t bàn là mờ t bình trà sốt vòi, vờ nờ p và hai chiờ c chén, tờ t cờ đờ u bờ ng sành. Tôi đờ nh kêu ngờ i mờ u đờ ch viên trờ lờ i nhờ ng cô y đã đi khuờ t sau cánh cờ a. Chờu tôi hờ i : “Chờ nh gờ i gì thêm?” Tôi liờ c mờ t nhìn xuờ ng bình trà. “Chuyờ n y là thờ ng chờ !”

Trong trí nhờ tôi, tôi vờ n thờ ng nghĩ vờ mờ t Đà Lạt đờ u dàng, sang trờ ng đờ p đờ, mờ c dù đờ u y giờ đây có thờ sai. Nhờ ng chiờ c bình trà vàng, sốt vòi, vờ nờ p nờ m thách đờ trên chiờ c bàn, đờ i ánh đèn làm tôi cờ m thờ y ngờ n tờ c, nhờ có mờ t đờ u gì bờ t nhờ ý hiờ n ra trong lúc tôi đang vui.

Đã mờ i bờ n năm qua tờ ngày miờ n Nam bờ c vào mờ t thờ i kờ mờ i, nhờ ng năm đờ u có khó khăn đã đành, đờ n nay vờ n còn giai đờ n cờ a hàng nhà nờ c, quờ c doanh vờ i nhờ ng cô mờ u đờ ch viên mờ t mà y nờ ng nờ, chanh chua và mờ t chiờ c bình trà sốt vòi trên nhà thờ y tờ Đà Lạt thờ i nay.

Lờ nào ngờ i ta kéo đờ t nờ c vào mờ t tình trờ ng nghèo đói, thờ thờ m và sờ ng sờ ng nhờ thờ này. Không bao giờ ai có thờ thờ ng thờ ng con chờu chúng ta lờ i thờ y đờ c cái xe hờ i chờ y bờ ng than trên đờ ng phờ hôm nay, và cho đờ n 1988 vờ n còn cái “cờ a hàng nhà nờ c” thờ n thờ i.

Buờ i thờ i hôm y trên nhà thờ y tờ, đáng lờ chúng tôi phờ i nói đờ n chuyờ n vui buờ n đờ, thờ nói nhiờ u đờ n chuyờ n đờ t nờ c tan hoang. Bờy giờ chờ còn trông cờ y vào lờ p thanh niên, có hờ c yêu nờ c thờ ng nờ i, ráng đờ i mờ i, cách mờ ng xây đờ ng đờ t nờ c. Nhờ ng ngờ i cờ m quyờ n vờ a lờ c hờ u vờ a ngu đờ t đang còn cờ bám lờ y ngay vàng, yêu bờ n thờ n và quyờ n lờ i cờ a mình hờ n cờ đờ t nờ c và lê dân. Đờ i mờ i, làm giàu quờ hờ ng, xây đờ ng lờ i dân chờ thờ sờ mờ t chờ c, chờ m đờ n đờ c quyờ n đờ c lờ i cờ a mình.

Chiếc Bình Trà Sắt Vòi Trên Nhà Thờ y Tờ Đà Lạt _ (Huy Phóng) (Tập Ghi)

Written by Huy Phóng

Tôi nghĩ đến hai đứa cháu tôi đang ở Đà Lạt và tôi sắp gặp lại chúng vào một ngày không xa nhưng chắc chắn sẽ vui hơn, lành hơn hơn. Hôm sau trên chuyến xe đò trở lại Sài Gòn, tâm trí tôi vẫn còn bám dính bởi chiếc bình trà, và bây giờ, sáng nay, nhớ Đà Lạt đến ray rứt, tôi không làm sao gột ra ngoài ý nghĩ về chiếc bình trà sắt vòi trên nhà thờ y tờ Đà Lạt... đêm hôm này.

(Saigon 1988)

HUY PHÓNG